

տաքնայ քիչ մը և կը շողայ թեթեւ ժպիտով մը:

- Բայց ինչպէս պիտի երթաս դպրոց, դրամ ունի՞ս:

- Գրպանս քսանըհինգ տոլար ունիմ միայն: Ու եղբայրս խոստացած է օգնել ինծի:

- Բայց եթէ եղբայրդ չկրնայ օգնել քեզի, ինչպէս պիտի կրնաս երթալ դպրոց:

Արմէնի գունտ երեսը կը տաքնայ յանկարծ ու կը կարմրի: Սիրտը կը վառի անօրինակ բոցով մը, կաթիլ մը իւղ ինկած է հոն կարծես - Կաթիլ մը օրհնուած իւղ իր հայրենի սիրական սուրբէն, Մեսրոպէն, և ամբողջ կորով կտրած, աչքերը կը վերցնէ ու մեղմ բայց հաստատ ձայնով մը կը պատասխանէ լեզուովը սուրբ Մեսրոպին.

- Ես Հայ եմ, տէր իմ, ես կը սիրեմ կրթութիւնը, ու չեմ վախնար աշխատանքէ: Եթէ պէտք ըլլայ՝ թէ կ'աշխատիմ և թէ դպրոց կ'երթամ: Ես դրամին համար չեմ գար Ամերիկա: Դպրոց երթալ կ'ուզեմ ես. դպրո՛ց, դպրո՛ց:

Հայերէն բառերու արձագանքը հազիւ մարած է սենեակին անկիւններէն և թարգմանութիւնը հազիւ աւարտած: Հրաշքով մը կարծես՝ քննիչին դէմքին սառուցը հալեր է բոլորովին՝ հայրական բարի ջերմութեան մը ներքնաբուխ հոսանքէն և աչքերը կը ճառագայթեն.

- Շա՛տ լաւ, տղաս, շա՛տ լաւ: Տուն գնա եղբորդ հետ: Եւ բարի յաջողութիւն քեզի:

Ու Արմէն, եղբորը ձեռքը բռնած, ժպիտը աչքերուն և ամբողջ արեւ մը սրտին՝ ազատ քայլերով ներս կը մտնէ Ամերիկայի շէմքէն:

Աշնան օր մըն է: Յուրտ մշուշ մը պատանքեր է նիւ Եորքի ծովափը, և բարակ, շատ բարակ անձրեւ մը կը մաղուի: Երբ ոտքը կը դնէ մեծ քաղաքին կարծր գետնին վրայ՝ Արմէն կը զգայ թէ իր տղու հոգիին, իր պանդուխտ հոգիին մէջ կը վառի դեռ կաթիլ մը իւղը իր հայրենի սուրբէն, Ս. Մեսրոպէն: Կաթիլ մը իւղ որ հատնում չունի և որուն լոյսը ստուեր չի ձգեր: Կաթիլ մը իւղ Ս. Մեսրոպէն...:

Նոյ. 1948

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԽՕՍՔ

Գրողին պայքարի զէնքը՝ գրականութիւնն է, որ ժողովուրդներու դաստիարակութեան միակ բեմն է, մարգարէական պատգամաբերն ու մարդասիրական գաղափարներու առաջատար մունետիկը:

Գրականութիւնը բարձր ու նուրբ արուեստով ըսուած անկեղծ խօսքն է, որ կը միտի բարձրացնել ու եղբայրացնել մարդիկը իրար հետ: Գրականութիւնը ինքնին ժողովուրդն է: Ժողովուրդի մը գրականութիւնը իր գերագոյն իղձերուն և ձգտումներուն, իր հաւատքին և անոր համար մղած խիզախումներուն գեղարուեստական պատումն է: